

Щомісячний Огляд змін

у нормативно-правових актах, що стосуються внутрішньо переміщених осіб і населення, постраждалого від збройної агресії Російської Федерації проти України

березень 2023 року

Закони України:

1. [Про Національну програму інформатизації.](#)
2. [Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав трудових мігрантів і боротьби з шахрайством у працевлаштуванні за кордоном.](#)
3. [Внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».](#)
4. [Про виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю певним категоріям працівників.](#)
5. [Зміни щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період.](#)
6. [Про перенесення дати щорічної разової грошової виплати ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань.](#)
7. [Нові умови для отримання громадянства України.](#)
8. [Зміни щодо вдосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби.](#)

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України

1. [Створено Український молодіжний фонд.](#)
2. [Затверджено Порядок проведення особами, уповноваженими правлінням Пенсійного фонду України, перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацевдатності.](#)
3. [Схвалено проект угоди між Кабінетом Міністрів України та Міжнародним кримінальним судом про створення Офісу Міжнародного кримінального суду в Україні.](#)
4. [Уряд надав можливість суб'єктам агрокомплексу подавати заявки щодо визначення їх критично важливими через Державний аграрний реєстр.](#)
5. [Внесено зміни до Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації.](#)
6. [Внесено зміни до Порядку надання допомоги по частковому безробіттю.](#)
7. [Внесено зміни до Порядку виготовлення та видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї.](#)
8. [Уточнено назви та визначено поняття в постановах Уряду, що стосуються регулювання питань професійної, соціальної адаптації захисниць і захисників України, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей.](#)
9. [Уряд удосконалив процедуру видачі довідки про перебування осіб у місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України або інтернування в нейтральних державах.](#)
10. [Примусова евакуація дітей із зон активних бойових дій.](#)
11. [Громадянин України при оформленні ІД-картки та/або закордонного паспорта собі може одночасно оформити закордонний паспорт і дитині до 14 років.](#)

12. На територіях, де ведуться бойові дії, безоплатно видаватимуть хліб.
13. Посилено захист національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації.
14. Удосконалено процедуру та порядок внесення даних до інформаційної системи переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або які тимчасово окуповані Російською Федерацією.
15. Внесено зміни до Порядку використання коштів державного бюджету для забезпечення соціального захисту громадян, які потрапили у складні життєві обставини.
16. Внесено зміни до Порядку використання коштів для забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій.
17. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки.
18. Затверджено План пріоритетних дій Уряду на 2023 рік.
19. Затверджено Порядок спрямування коштів на підготовку проєктів державно-приватного партнерства та виконання довгострокових зобов'язань у рамках державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної власності.
20. Внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо надання соціальної та психологічної допомоги центрами соціально-психологічної реабілітації населення.
21. Уряд розширив перелік джерел фінансування громадських робіт із залученням безробітних осіб.
22. Спрощено порядок отримання посвідчення водія іноземним громадянам, які служать у лавах ЗСУ.
23. Оптимізація державних програм щодо підтримки підприємців.
24. Про віднесення посад в органах місцевого самоврядування до відповідних категорій посад в органах місцевого самоврядування.
25. Врегулюванні питання казначейського обслуговування на тимчасово окупованих територіях і територіях, де ведуться бойові дії.
26. Внесено зміни до Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році.
27. Зміни в законодавстві з питань надання соціальних послуг суб'єктами ринку праці.
28. Змінено Порядок призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності ветеранів війни.
29. Втратили чинність деякі нормативно-правові акти.
30. Доходи військовослужбовців не оподатковуватимуть військовим збором.
31. Особи з числа ВПО, які перебувають у складних життєвих обставинах, можуть отримати соціальні послуги в рамках експериментального проєкту.

32. [Розширено перелік категорій громадян, які мають право на отримання ваучера на навчання.](#)
33. [Внесено зміни до Переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів.](#)
34. [Продовжено дію фіксованих цін на електричну енергію для побутових споживачів.](#)
35. [Затверджено Порядок професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних.](#)
36. [Деякі питання забезпечення житлом певних категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, а також членів їхніх сімей.](#)
37. [Внесено зміни до Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами.](#)
38. [Уточнено перелік територій, де аптечні заклади можуть не застосовувати положення договорів про реімбурсацію щодо внесення інформації до електронної системи охорони здоров'я.](#)
39. [Про заходи щодо підвищення обороноздатності держави в період воєнного стану.](#)

Укази Президента України та акти ЦОБВ:

1. [Утворено військові адміністрації населених пунктів у Луганській області.](#)
2. [Затверджено Положення про почесні відзнаку «Місто-герой України».](#)
3. [Україна вийшла з пенсійної угоди з країнами-учасницями Співдружності Незалежних Держав.](#)

Накази міністерств

1. [Оновлено перелік тимчасово окупованих територій і територій бойових дій.](#)
2. [Затверджено Порядок прийому на навчання для здобуття фахової передвищої та вищої освіти в 2023 році.](#)
3. [Діють оновлені Правила проставлення апостиля на офіційних документах, призначених для використання на території інших держав.](#)

Постанова Правління Пенсійного фонду України

1. [Затверджено Порядок надсилання розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій у разі невиконання роботодавцем нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю.](#)

Довідкова інформація

1. [Українці можуть користуватися електронним судовим рішенням.](#)

Закони України

1. Про Національну програму інформатизації

01 березня 2023 року набрав чинності [Закон України «Про національну програму інформатизації»](#), який регулює правові відносини, що виникають під час формування та виконання Національної програми інформатизації. Заходи, передбачені цією програмою, спрямовані на розвиток інформаційного суспільства, впровадження інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, координації діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування та підприємств усіх форм власності щодо реалізації цієї програми.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав трудових мігрантів і боротьби з шахрайством у працевлаштуванні за кордоном

20 березня 2023 року Верховна Рада України прийняла [Закон](#) «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав трудових мігрантів та боротьби з шахрайством у працевлаштуванні за кордоном», норми якого направлені на захист прав та інтересів громадян України, які мають бажання працювати за кордоном.

Зокрема положення цього закону передбачають обов'язок компаній-посередників вести облік громадян, які працевлаштовуються за кордон з їхньою допомогою та подавати звітність до Міністерства економіки України про свою діяльність. До виїзду громадян України за кордон компанія-посередник у працевлаштуванні зобов'язана надати людині такі дані: проєкт трудового договору (контракту), завірений іноземним роботодавцем; інформацію у письмовій формі про права та гарантії, які йому надаються за трудовим договором (контрактом), передбачені законодавством України та законодавством держави місцезнаходження роботодавця; контактні дані консульських установ України у державі перебування. Отримувати винагороду за свою роботу посередники зможуть тільки від роботодавців, які замовляють їхні послуги.

Набрання чинності окремими положеннями: 14.04.2023 р.

Набрання чинності: 14.10.2023 р.

3. Внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

20 березня 2023 року Верховна Рада прийняла [Закон](#) України «Про внесення зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення пенсії особам, які проживають на тимчасово окупованій території або на території, де ведуться бойові дії».

Нормами закону пропонується тимчасово – на період дії воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування – пенсію за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника, за вислугу років особам, які проживають на тимчасово окупованій території або на території, де ведуться бойові дії, призначати з дня, що настає за днем досягнення особою пенсійного віку або відповідно встановлення інвалідності органами медико-соціальної експертизи, незалежно від строку звернення за пенсією. Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, та територій, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, формується в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Набрання чинності: 15.04.2023 р.

4. Про виплату одноразової грошової допомоги за шкodu життя та здоров'ю певним категоріям працівників

20 березня 2023 року Верховна Рада України прийняла [Закон](#) України «Про виплату одноразової грошової допомоги за шкodu життя та здоров'ю, завдану спричиненими військовою агресією проти України пораненням або загибеллю під час проходження публічної служби, виконання обов'язків на об'єктах критичної інфраструктури та здійснення професійної журналістської діяльності».

Право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкodu життя та здоров'ю мають особи з числа працівників об'єктів критичної інфраструктури, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, які стали особами з інвалідністю у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузією або внаслідок захворювань, пов'язаних із виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам. У разі загибелі зазначених категорій осіб за виплатою одноразової грошової допомоги зможуть звернутися члени сім'ї загиблого.

Законом визначено такий розмір одноразової грошової допомоги за шкodu життя та здоров'ю:

- особам з інвалідністю I групи – 800 тис грн;
- особам з інвалідністю II групи – 500 тис грн;
- особам з інвалідністю III групи – 200 тис грн;
- у разі загибелі (смерті) – 1 млн грн.

Набрання чинності: 01.05.2023 р.

5. Зміни щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період

20 березня 2023 року Парламент прийняв [Закон](#) «Про внесення змін до статті 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період». Пропонується прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу осіб сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, або військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, не менше трьох місяців брали безпосередню участь у воєнних (бойових) діях та не менше трьох місяців успішно виконують службові обов'язки на посадах осіб офіцерського складу. Зазначені особи не пізніше шести місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану проходять курс військової підготовки за напрямом, що відповідає профілю службової діяльності.

27.03.2023 р. Закон направлено на підпис Президенту України, станом на 01.04.2023 р. Закон ще не набув чинності.

6. Про перенесення дати виплати щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань

20 березня 2023 року Парламент прийняв [Закон](#) України «Про внесення змін до деяких законів України щодо разової грошової виплати ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань». Своїм рішенням Парламент зокрема змінив дату проведення щорічної разової виплати учасникам війни, учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, дружинам (чоловікам) загиблих учасників бойових дій, дружинам (чоловікам) загиблих жертв нацистських переслідувань в минулому та іншим.

Відповідну допомогу виплачуватимуть щорічно до Дня Незалежності України, який відзначається 24 серпня. Раніше виплату здійснювали 5 травня.

Набрання чинності: 15.04.2023 р.

7.

7. Нові умови для отримання громадянства України

Верховна Рада України 21 березня 2023 року прийняла [Закон](#) України «Про внесення змін до Законів України «Про громадянство України» та «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо умов прийняття громадянства України. Положення цього акту зобов'язують осіб, які хочуть отримати громадянство України, складати іспити з основ Конституції України, історії України, а також на рівень володіння державною мовою. Іноземці чи особи без громадянства, які мають визначні заслуги перед Україною, прийняття яких до українського громадянства становить державний інтерес, або які в установленому законодавством порядку проходять військову службу за контрактом у Збройних силах України, Державній спеціальній службі транспорту або Національній гвардії України, особи, які отримали посвідку на тимчасове проживання, упродовж двох років з моменту набуття громадянства мають скласти відповідні іспити та подати документи про їх складання. Невиконання зобов'язання про складання іспитів з основ Конституції України, історії України, на рівень володіння державною мовою вказаними категоріями осіб є підставою для втрати громадянства України.

27.03.2023 р. Закон направлено на підпис Президенту України, станом на 01.04.2023 р. Закон ще не набув чинності.

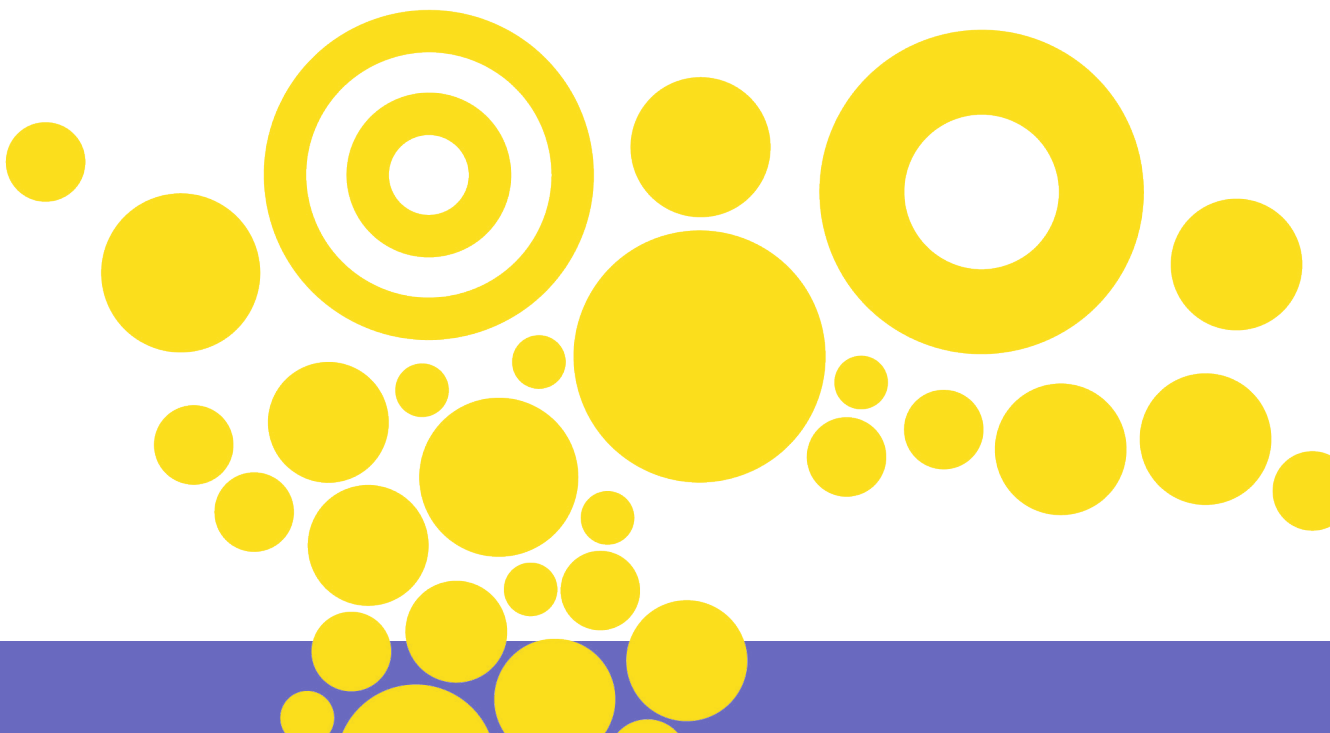

8. Зміни щодо вдосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби

Верховна Рада України 21 березня 2023 року прийняла [Закон](#) України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби». Документом врегульовуються деякі норми щодо встановлення, зміни або припинення правових відносин між державою та громадянами України в питаннях виконання останніми військового обов'язку, зокрема пов'язаних із підготовкою громадян до військової служби, їхньою припискою до призовних дільниць, призовом на військову службу та проходженням ними строкової військової служби.

Закон «Про військовий обов'язок та військову службу» доповнено новою статтею «Випробування при прийнятті на військову службу за контрактом», положення якої встановлюють, що при прийнятті громадян України вперше на військову службу за контрактом встановлення випробування є обов'язковим. Випробування встановлюється строком від одного до шести місяців з метою встановлення відповідності військовослужбовця вимогам проходження військової служби за контрактом.

27.03.2023 р. Закон направлено на підпис Президенту України, станом на 01.04.2023 р. Закон ще не набув чинності.

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України

1. Створено Український молодіжний фонд

28 лютого 2023 року прийнято постанову [№ 182](#) «Деякі питання Українського молодіжного фонду», відповідно до якої утворено Український молодіжний фонд та затверджено Положення про цей фонд.

На період дії правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та протягом шести місяців після його припинення чи скасування Фонд буде надавати бюджетні гранти для реалізації актуальних для держави молодіжних проєктів і виконувати окремі завдання молодіжної політики. Пріоритетними завданнями фонду в 2023 році є: залучення молоді до волонтерської діяльності для наближення перемоги та відновленні країни у післявоєнний період (зокрема через волонтерство); підвищення рівня компетентностей молоді шляхом неформальної освіти; підвищення рівня економічної самостійності молоді. Постановою також затверджено Методику формування порядку здійснення виплат експертам експертних рад Українського молодіжного фонду за проведення відбору молодіжних проєктів на період дії правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та протягом шести місяців після його припинення або скасування, а також Порядок надання проєктної підтримки суб'єктам молодіжної роботи для реалізації молодіжних проєктів на період дії правового режиму воєнного стану.

Набрання чинності: 08.03.2023 р.

2. Затверджено Порядок проведення особами, уповноваженими правлінням Пенсійного фонду України, перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності

Постановою від 3 березня 2023 р. [№ 185](#) Кабінет Міністрів України затвердив Порядок, який визначає процедуру проведення уповноваженими особами (лікарями) перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності та документів, що є підставою для їх формування. Метою таких перевірок є контроль за обґрунтованістю видачі листків непрацездатності, медичних висновків про тимчасову непрацездатність. Підставами для прийняття рішення щодо проведення відповідної перевірки є:

- виявлення невідповідностей шляхом проведення ризик-орієнтованого моніторингу електронного реєстру листків непрацездатності з використанням автоматизованої інформаційно-аналітичної системи Пенсійного фонду України.
- повідомлення від НСЗУ про виявлення невідповідностей та/або застережень до даних, що містяться в медичному висновку за результатами здійснення заходів з верифікації даних в електронній системі охорони здоров'я;
- звернення страхувальника (роботодавця);
- звернення застрахованої особи щодо обґрунтованості виданого їй листка непрацездатності;
- запити правоохоронних органів та рішення суду.

Набрання чинності: 07.03.2023 р.

3. Схвалено проєкт угоди між Кабінетом Міністрів України та Міжнародним кримінальним судом про створення Офісу Міжнародного кримінального суду в Україні.

Уряд своїм Розпорядженням від 03 березня 2023 року за № 185-р схвалив проєкт угоди між Кабінетом Міністрів України та Міжнародним кримінальним судом про створення Офісу Міжнародного кримінального суду в Україні. Також відповідно до змін, внесених згідно з Розпорядженням уряду № 219-р від 14.03.2023 року, уповноважено Генерального прокурора Андрія Костіна підписати зазначену угоду.

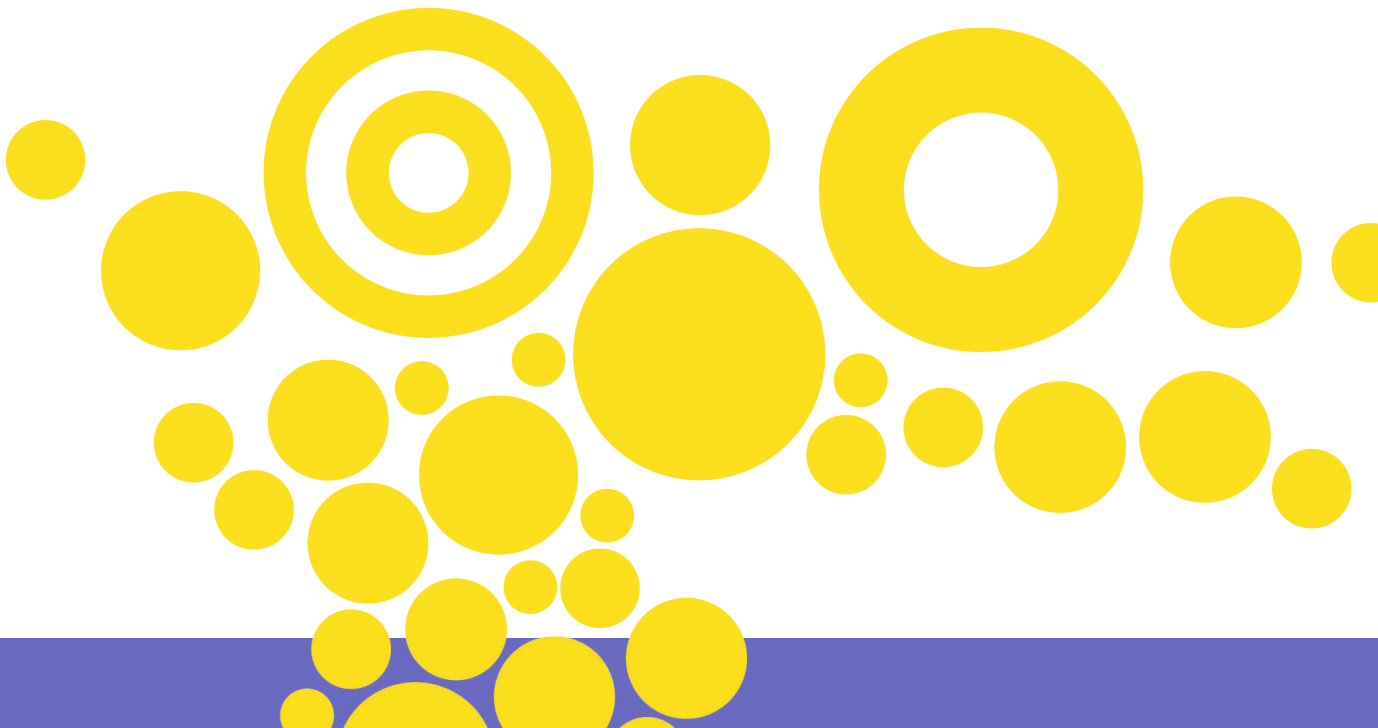
Угода має на меті сприяти процесу створення та належного функціонування Офісу Міжнародного кримінального суду в Україні, головним напрямком роботи якого є розслідуванням справ, що перебувають на розгляді Суду з початку збройної агресії Російської Федерації проти України у 2014 році. В компетенції Міжнародного кримінального суду є переслідування в судовому порядку конкретних осіб, відповідальних за воєнні злочини, злочин геноциду та злочини проти людяності. Україна визнає юрисдикцію Суду з метою виявлення, кримінального переслідування та судового розгляду замовників і співучасників діянь, вчинених на території України під час Революції Гідності, а також злочинів, вчинених на території України з 20 лютого 2014 року, відповідно до Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Набрання чинності: 04.03.2023 р.

4. Уряд надав можливість суб'єктам агрокомплексу подавати заявки щодо визначення їх критично важливими через Державний аграрний реєстр

Уряд 03 березня 2023 року постановою за № 186 доповнив постанову Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 року № 573 «Про функціонування Державного аграрного реєстру» новими нормами. Відтепер суб'єкти агропромислового комплексу на час дії воєнного стану отримали можливість подавати заявки щодо визначення їх критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період через Державний аграрний реєстр. Запроваджені зміни дають можливість звертатися через Державний аграрний реєстр не тільки виробникам сільськогосподарської продукції, а й усім суб'єктам агропромислового комплексу.

Набрання чинності: 08.03.2023 р.

5. Внесено зміни до Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації

Постановою від 03 березня 2023 року [№ 187](#) Кабінет Міністрів України вніс зміни до пункту 2 Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326).

Зміни передбачають можливість визначити шкоду, завдану особистим селянським господарствам та/або фермерським господарствам, що зареєстровані як фізичні особи – підприємці. Основні показники, які оцінюються:

- втрати внаслідок отримання каліцтва, тілесного ушкодження, загибелі сільськогосподарських тварин, зокрема великої рогатої худоби, свиней, овець, кіз, коней, бджолосімей;
- збитки внаслідок знищення чи пошкодження сільськогосподарської техніки та обладнання для агропромислового комплексу.

Відповідальними за визначення шкоди та збитків за наведеним напрямом є обласні, Київська міська держадміністрації (на період воєнного стану – військові адміністрації).

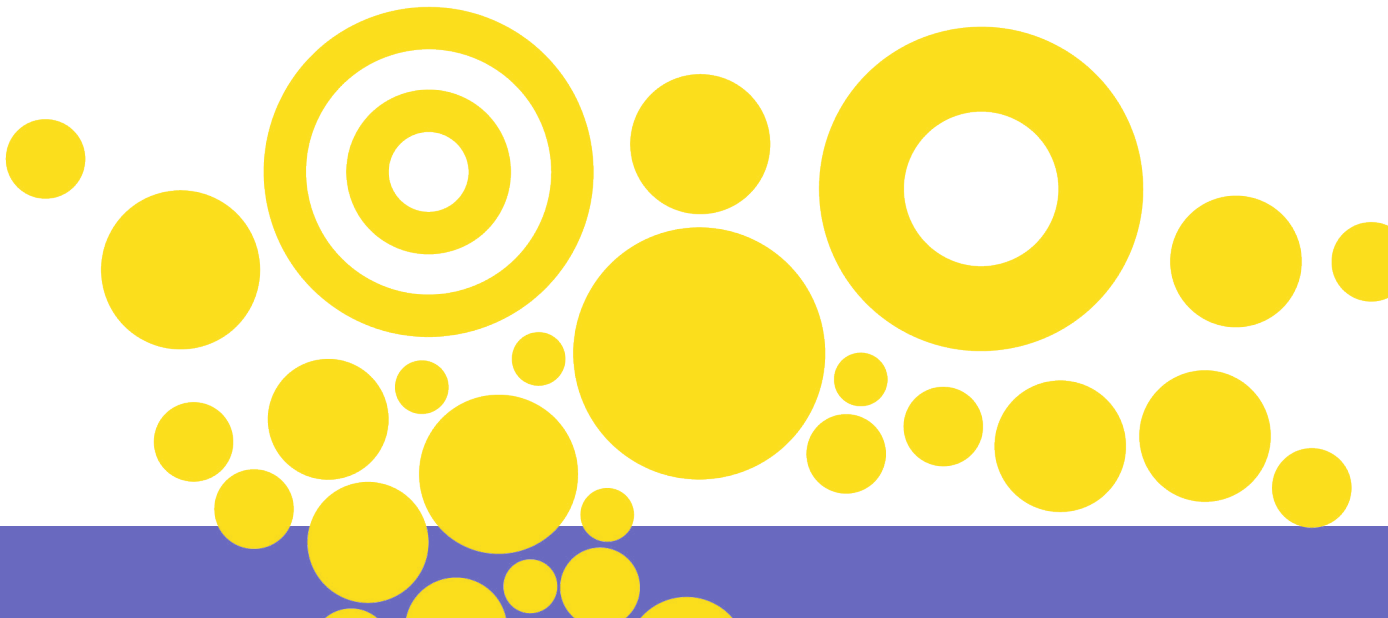
Набрання чинності: 07.03.2023 р.

6. Про внесення змін до Порядку надання допомоги по частковому безробіттю

Постановою від 03 березня 2023 року [№ 188](#) Кабінет Міністрів України вніс зміни до Порядку надання допомоги по частковому безробіттю.

В результаті змін розширили перелік критеріїв, за якими надають допомогу по частковому безробіттю. Зокрема передбачено, що допомогу по частковому безробіттю не надають, якщо роботодавець або фізична особа – підприємець (ФОП), яка є застрахованою особою, мають борги перед державним (місцевим) бюджетом понад 6 місяців, а також якщо стосовно роботодавця або ФОПа відкрито ліквідаційну процедуру, або він визнає свою неспроможність своєчасно виконувати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності. Окрім того, встановлено механізм підтвердження відсутності заборгованості роботодавців і ФОПів, які є застрахованими особами, перед державним (місцевим) бюджетом, зокрема в порядку обміну інформацією між Державною службою зайнятості та Державною податковою службою.

Набрання чинності: 09.03.2023 р.

7. Про внесення зміни до Порядку виготовлення та видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї

Постановою від 03 березня 2023 року [№ 191](#) Кабінет Міністрів України вніс зміни до пункту 3² Порядку виготовлення і видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 р. № 209 «Деякі питання виготовлення і видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї».

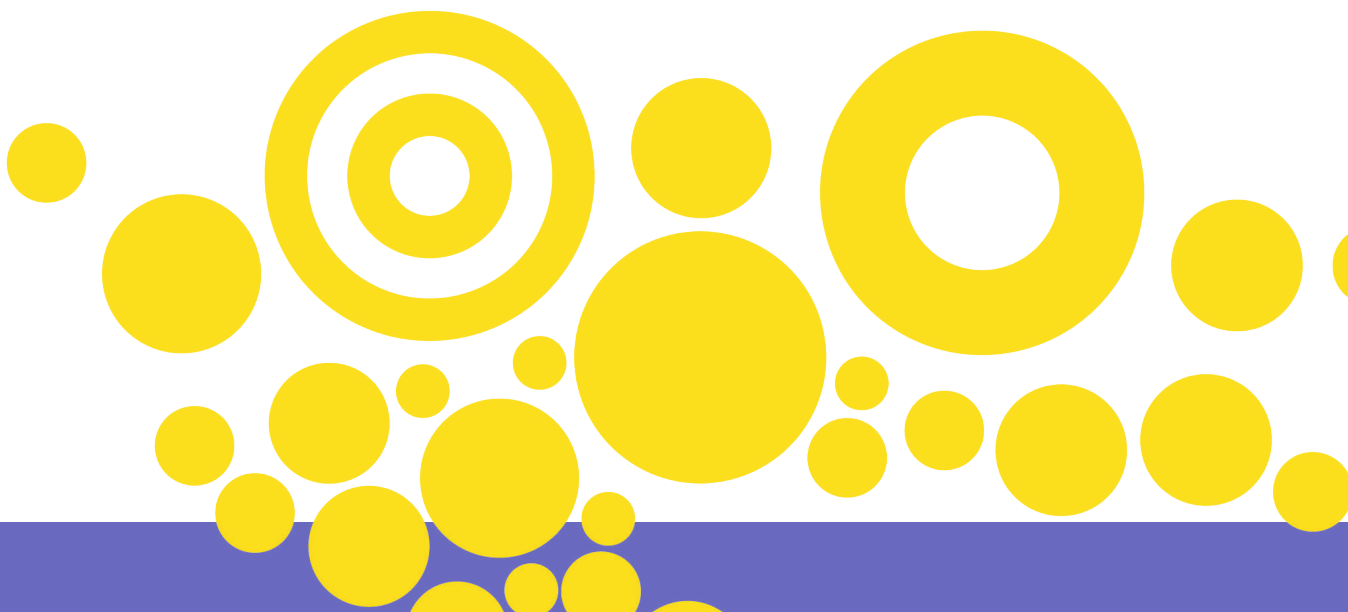
Зокрема до переліку документів, якими можна підтвердити факт виховання дитини одним із батьків, додано: витяг із реєстру територіальної громади, що підтверджує відомості про місце проживання заявника та дитини, у паперовій або електронній формі; копія судового наказу або рішення суду про стягнення аліментів, у якому зазначено місце проживання дитини; копія висновку служби у справах дітей про підтвердження місця проживання дитини для її тимчасового виїзду за межі України; копія акта обстеження умов проживання, виданого службою у справах дітей; копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Набрання чинності: 07.03.2023 р.

8. Уточнено назви та визначено поняття в постановах Уряду, що стосуються регулювання питань професійної, соціальної адаптації захисниць і захисників України, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей

Кабінет Міністрів України 07 березня 2023 року прийняв постанову [№ 197](#), якою вніс зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 р. [№ 179](#) і від 21 червня 2017 р. [№ 432](#). В новій редакції викладено поняття «професійна адаптація» та визначено, яким чином вона здійснюється; встановлено, що соціальну адаптацію осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності, здійснюють юридичні та фізичні особи, фізичні особи – підприємці, включені до розділу «Надавачі соціальних послуг» Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, відповідно до державного стандарту соціальної адаптації, затвердженого Мінсоцполітики.

Набрання чинності: 10.03.2023 р.

9. Уряд удосконалив процедуру видачі довідки про перебування осіб у місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України або інтернування в нейтральних державах

Кабінет Міністрів України 07 березня 2023 року прийняв постанову [№ 204](#), якою вніс зміни до Порядку оформлення довідок про перебування осіб у місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України або інтернування в нейтральних державах. Порядком передбачено, що для отримання відповідної довідки особа звертається особисто або через законного представника чи члена сім'ї із заявою в довільній формі. Від імені такої особи може звертатися державне підприємство «Український національний центр розбудови миру», яке згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 березня 2022 р. [№ 228](#) виконує функції Національного інформаційного бюро. Заява або лист Українського національного центру розбудови миру подається до Міноборони, іншого центрального органу виконавчої влади, що здійснює керівництво військовими формуваннями, утвореними відповідно до закону, правоохоронного органу чи державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, командира підрозділу Збройних Сил, іншого утвореного відповідно до закону військового формування чи органу, що належить до складу сил безпеки і сил оборони України. Заява або лист можуть бути подані в електронній або паперовій формі. В заяві або в листі Українського національного центру розбудови миру обов'язково зазначають військове (спеціальне) звання (у разі наявності) особи, її прізвище, ім'я, по батькові (в разі наявності), спосіб комунікації (поштова адреса та/або адреса електронної пошти, номер телефону), військове формування чи правоохоронний або інший державний орган (із зазначенням структурного підрозділу, якщо така інформація відома особі), у штаті (штатному розписі) якого перебувала особа на момент позбавлення особистої свободи, період перебування в місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України або інтернування в нейтральних державах. Якщо в заяві зазначених відомостей немає, особі, яка подала таку заяву, довідка не оформляється, про що людину повідомляють письмово. До заяви або листа Українського національного центру розбудови миру додається копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, єДокумента або довідка про подання документів для оформлення паспорта громадянина України.

Набрання чинності: 11.03.2023 р.

10. Примусова евакуація дітей із зон активних бойових дій

Постановою від 07 березня 2023 року [№ 209](#) Уряд вніс зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій» і від 29 липня 2022 р. № 854 «Про утворення Координаційного штабу з питань підготовки проведення обов'язкової евакуації населення Донецької області в умовах воєнного стану». Відповідно до них, обласні військові адміністрації за погодженням з органами військового командування на відповідній території та з Координаційним штабом з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану можуть прийняти рішення про проведення обов'язкової евакуації у примусовий спосіб дітей з їхніми батьками, особами, які їх замінюють, або з іншими законними представниками з окремого населеного пункту в місцевості, де ведуться бойові дії. Обов'язкова евакуація дітей у примусовий спосіб здійснюється у супроводі одного з батьків, особи, яка їх замінює, або іншого законного представника. Відмова батьків чи опікунів евакуювати дитину не допускається. Примусова евакуація дітей є додатковим інструментом у межах обов'язкової евакуації, яка наразі діє лише в Донецькій області.

Набрання чинності: 10.03.2023 р.

11. Громадянин України при оформленні ID-картки та/або закордонного паспорта собі може одночасно оформити закордонний паспорт і дитині до 14 років.

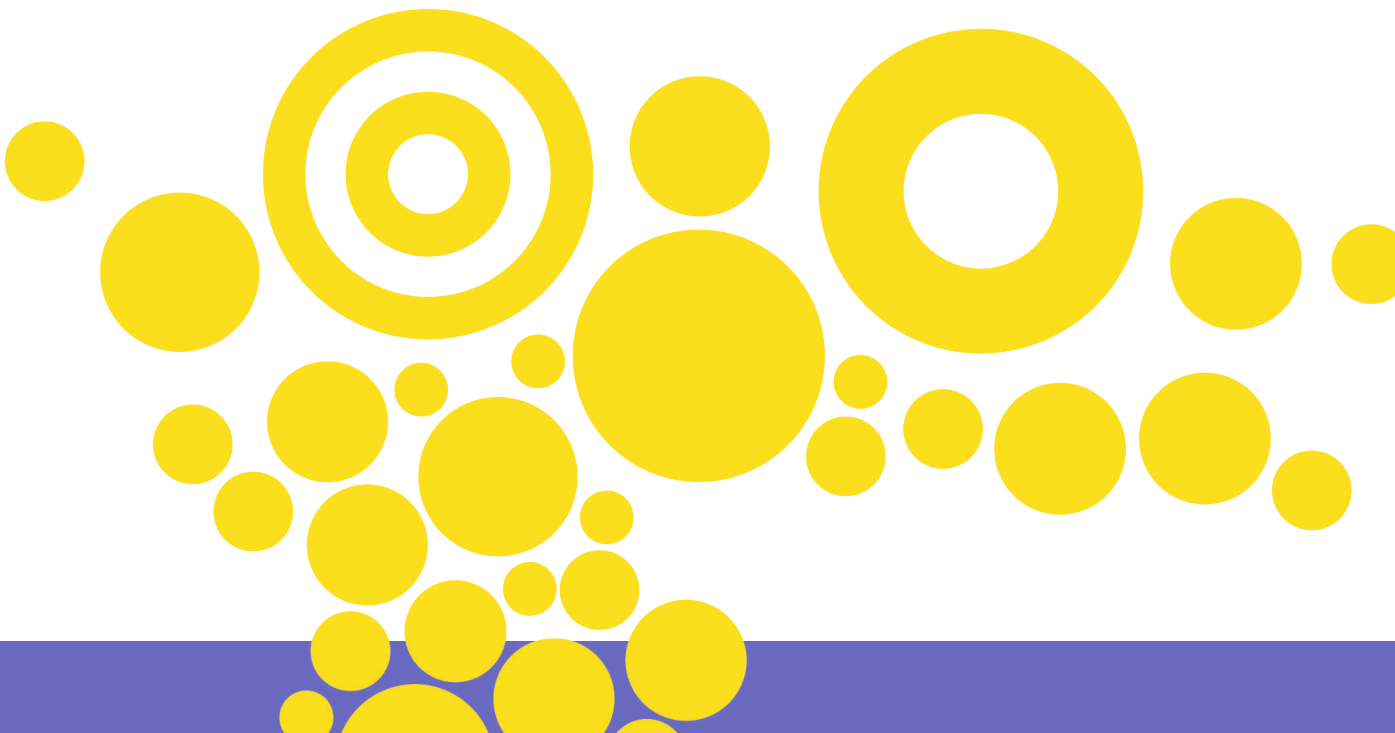
Кабінет Міністрів України 07 березня 2023 року постановою за [№ 210](#) ухвалив зміни до постанови, якою затверджено Порядок реалізації експериментального проекту щодо одночасного оформлення (в тому числі замість втраченого або викраденого), обміну паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон. Після того, як зміни стануть чинними, за одне відвідування один із батьків зможе: одночасно оформити собі ID-картку та закордонний паспорт, а також закордонний паспорт своїй дитині/дітям до 14 років; одночасно оформити собі ID-картку, а також закордонний паспорт своїй дитині/дітям до 14 років. Щоб отримати таку послугу, необхідно одному з батьків (усиновлювачів, опікунів, піклувальників або інших законних представників) дитини подати заяву та відповідні документи до підрозділу Державної міграційної служби України, Центру обслуговування громадян «Паспортний сервіс» або в ЦНАП. Якщо дитині, якій оформляють закордонний паспорт, виповнилося 12 років, її присутність під час подання документів є обов'язковою.

Набрання чинності: 18.04.2023 р.

12. На територіях, де ведуться бойові дії, безоплатно видаватимуть хліб

Кабінет Міністрів України 10 березня 2023 року прийняв постанову [№ 212](#), якою внесено зміни до постанови «Деякі питання забезпечення населення продовольчими товарами тривалого зберігання в умовах воєнного стану» від 20.03.2022 [№ 328](#). Військовим адміністраціям доручено в разі потреби забезпечити випікання хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання з компенсацією виробникам вартості послуг та безоплатної видачі хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання (обсяг на одну особу хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання складає вісім кілограмів на місяць).

Набрання чинності: 14.03.2023 р.

13. Посилено захист національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації

10 березня 2023 року Кабінет Міністрів прийняв постанову [№ 213](#), якою внесено зміни до постанов Кабінету Міністрів України щодо посилення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації. Доповнено [перелік осіб, пов'язаних із державою-агресором](#). Тепер до них належать також юридичні особи, утворені відповідно до законодавства іноземної держави, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником/акціонером (що має частку в статутному капіталі 10 і більше відсотків) яких є Російська Федерація, громадянин Російської Федерації (крім того, що проживає на території України на законних підставах) або юридична особа, створена та зареєстрована відповідно до законодавства Російської Федерації, – у випадку виконання зобов'язань перед ними за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті. Особи, пов'язані з державою-агресором, відтепер можуть відчужувати майно з метою задоволення вимог Національного банку за наданими кредитами рефінансування з підтримки ліквідності банків, а також з метою передачі його на користь держави Україна.

Також дозволено оформлювати свідоцтво про право на спадщину, засвідчувати справжність підпису на заяві про вихід з громадянства Російської Федерації; посвідчувати заповіт військовополоненого.

Набрання чинності: 20.03.2023 р.

14. Удосконалено процедуру та порядок внесення даних до інформаційної системи переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або які тимчасово окуповані Російською Федерацією

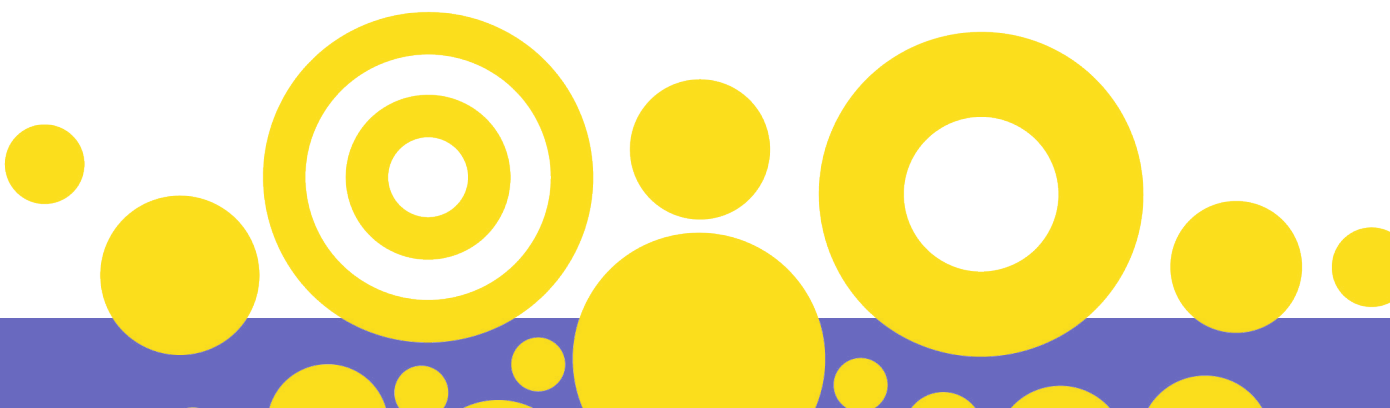
Постановою від 10 березня 2023 року [№ 214](#) Кабінет Міністрів України удосконалив алгоритм, згідно з яким пропозиції щодо визначення стану певної території як такої, на якій ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованої Російською Федерацією, вносяться до інформаційної системи. Зокрема пропозиції щодо дати початку та дати завершення бойових дій (дати виникнення та припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації (далі – пропозиції) вносяться в такому порядку:

1. обласні, Київська міська військові адміністрації вносять пропозиції до інформаційної системи шляхом заповнення електронних полів, визначених її адміністратором;
2. Міноборони невідкладно погоджує пропозиції чи обґрунтовано відхиляє їх;
3. Мінреінтеграції невідкладно затверджує пропозиції чи обґрунтовано відхиляє їх.

Також змінами визначено критерії віднесення територій до можливих бойових дій. Територія має відповідати одній із таких ознак:

- межує з територіями активних бойових дій або з тимчасово окупованими РФ;
- межує з державним кордоном держави-агресора.

Набрання чинності: 14.03.2023 р.

15. Внесено зміни до Порядку використання коштів державного бюджету для забезпечення соціального захисту громадян, які потрапили у складні життєві обставини

Зміни, які містяться в постанові [№ 215](#) від 10 березня 2023 року, передбачають виплату щомісячної компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку.

Набрання чинності: 14.03.2023 р.; застосовується з 01.01.2023 до 31.12.2023 р.

16. Внесено зміни до Порядку використання коштів для забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій

Постановою [№ 219](#) від 10 березня 2023 року внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій (далі – Фонду). Змінами зокрема передбачено, що бюджетні кошти використовуються також для надання на конкурсних засадах фінансової підтримки, грантів, іншого виду фінансування; технічної допомоги для реалізації проєктів, що реалізуються стартапами та/або суб'єктами господарювання, які провадять інноваційну діяльність та/або діяльність зі створення технологій, та/або діяльність, яка належить до креативних індустрій, та/або наукову діяльність, та/або науково-технічну діяльність, резидентами України. Проєкти фінансування повинні бути спрямовані на розвиток технологій, у тому числі технологій подвійного призначення, наукової та науково-технічної діяльності, розвиток і впровадження інновацій та відповідати критеріям відбору, визначеним Фондом. Окрім того, внесено зміни до правил та критеріїв відбору інноваційних проєктів.

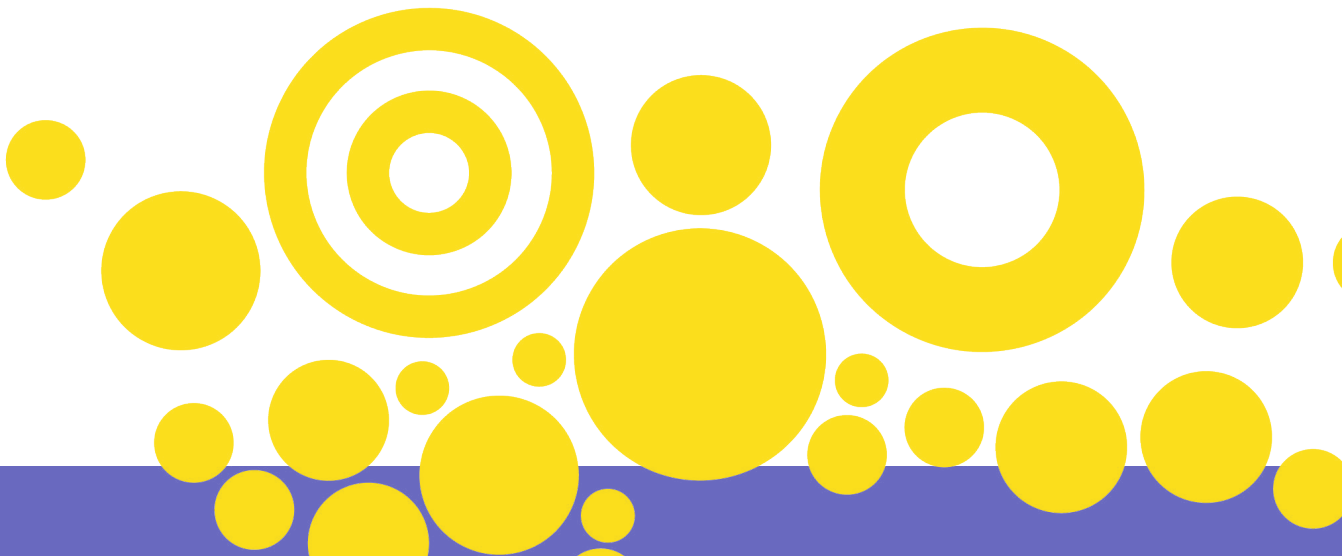
Набрання чинності: 15.03.2023 р.

16.

17. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки

Постановою від 04 березня 2023 року [№ 220](#) Кабінет Міністрів України затвердив Державну антикорупційну програму на 2023-2025 роки (далі – Програма). Це документ, що визначає систему конкретних антикорупційних заходів, спрямованих на виконання [Антикорупційної стратегії](#). Згідно зі статтею 18⁻² [Закону України «Про запобігання корупції»](#), суб'єкти, визначені відповідальними за виконання передбачених Програмою заходів, несуть персональну відповідальність за забезпечення їх виконання.

Набрання чинності: 16.03.2023 р.

18. Затверджено План пріоритетних дій Уряду на 2023 рік

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 14 березня 2023 року [№ 221-р](#) затвердив План пріоритетних дій Уряду на 2023 рік. Він зокрема містить такі основні напрямки: Безпека та оборона; Інтеграція в ЄС та НАТО; Енергетична безпека; Відбудова країни; Макрофінансова стабільність і підтримка бізнесу; Ветеранська політика; Безпечна, доступна та якісна освіта; Продовження децентралізації та регіональний розвиток; Підтримка громадян, які опинились у складних обставинах; Ефективне державне управління; Наука та інновації для розвитку; Здорова нація; Санкційна політика та верховенство права; Захист довкілля.

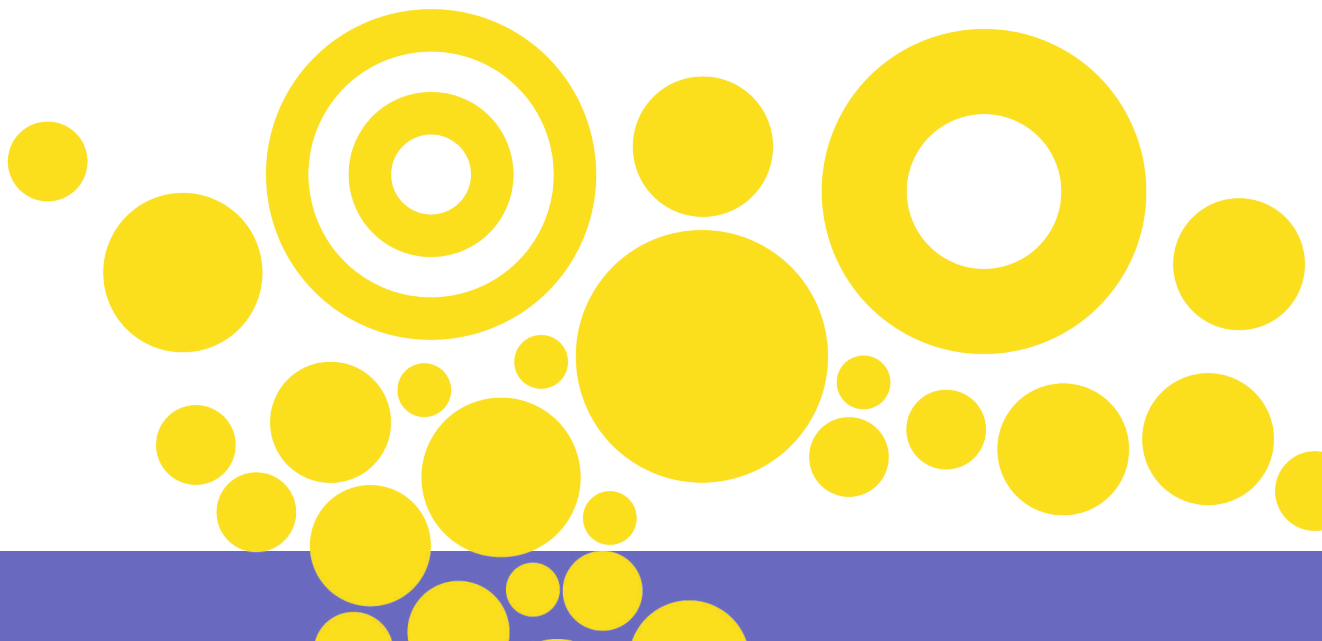
Набрання чинності: 28.03.2023 р.

19. Затверджено Порядок спрямування коштів на підготовку проєктів державно-приватного партнерства та виконання довгострокових зобов'язань у рамках державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної власності

Кабінет Міністрів України 14 березня 2023 року прийняв постанову [№ 222](#), якою затвердив Порядок спрямування коштів на підготовку проєктів державно-приватного партнерства та виконання довгострокових зобов'язань у рамках державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної власності.

Порядок визначає спрямування коштів, що надходять до спеціального фонду держбюджету від 10% концесійних платежів та реєстраційного внеску, що сплачується відповідно до Закону України «Про концесію». Кошти спрямовуватимуть на виконання довгострокових зобов'язань розпорядників бюджетних коштів, які є державними партнерами, на підготовку проєктів державно-приватного партнерства (оплата послуг радників, у тому числі для підготовки конкурсної документації, незалежних експертів, здійснення інших заходів, а саме послуг з розроблення проєкту землеустрою тощо). Передбачається, що бюджетні кошти, джерелами яких є надходження від концесійних платежів, першочергово спрямовуються на виконання довгострокових зобов'язань розпорядників бюджетних коштів, які є державними партнерами, їх залишок – на підготовку проєктів державно-приватного партнерства. При цьому чітко зафіксована пріоритетність видатків на підготовку проєктів. Також передбачено, що рекомендації щодо розподілу коштів на підготовку проєктів відповідно до затвердженого Урядом Порядку формуватиме спеціально створена Міністерством економіки комісія.

Набрання чинності: 16.03.2023 р.

20. Внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо надання соціальної та психологічної допомоги центрами соціально-психологічної реабілітації населення

Постановою від 14 березня 2023 року [№ 224](#) внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо надання соціальної та психологічної допомоги центрами соціально-психологічної реабілітації населення. Змінами зокрема доповнено перелік осіб, які мають можливість отримати соціальну та психологічну допомогу. Так, на період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення або скасування в Україні до отримувачів соціальної та психологічної допомоги належать також військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані, добровольці Сил територіальної оборони) Збройних Сил, Національної гвардії, інших утворених відповідно до законів військових формувань, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовці військових прокуратур, поліцейські, особи рядового та начальницького складу, військовослужбовці Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби, співробітники Служби судової охорони, які брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та члени їхніх сімей.

Набрання чинності: 16.03.2023 р.

21. Уряд розширив перелік джерел фінансування громадських робіт із залученням безробітних осіб

Згідно з постановою Уряду від 14 березня 2023 року [№ 226](#), розширився перелік джерел фінансування громадських робіт із залученням безробітних під час воєнного стану. Зокрема в період воєнного стану, карантину або режиму надзвичайної ситуації фінансування організації громадських робіт може здійснюватися на умовах фінансування та/або співфінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів, роботодавців, інших не заборонених законодавством джерел та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

Набрання чинності: 16.03.2023 р.

22. Спрощено порядок отримання посвідчення водія іноземним громадянам, які служать у лавах ЗСУ

Положення, що містяться у постанові від 14 березня 2023 за [№ 228](#) Кабінету Міністрів України, дозволяють іноземним громадянам та особам без громадянства, які в установленому порядку уклали контракт про проходження військової служби у Збройних Силах, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії, отримувати українське посвідчення водія за пред'явленням дійсного паспортного документа іноземця або документа, що посвідчує особу без громадянства, разом із військовим квитком і довідкою щодо перебування на військовій службі. Крім отримання вперше водійського посвідчення за відповідною процедурою, за вказаними документами можна буде проходити підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації водія. Також з'явилася можливість у спрощеному порядку обміняти іноземне посвідчення водія на українське чи отримати національне посвідчення замість втраченого зокрема у зв'язку з крадіжкою, стихійним лихом, іншими непередбачуваними обставинами іноземного посвідчення.

Набрання чинності: 17.03.2023 р.

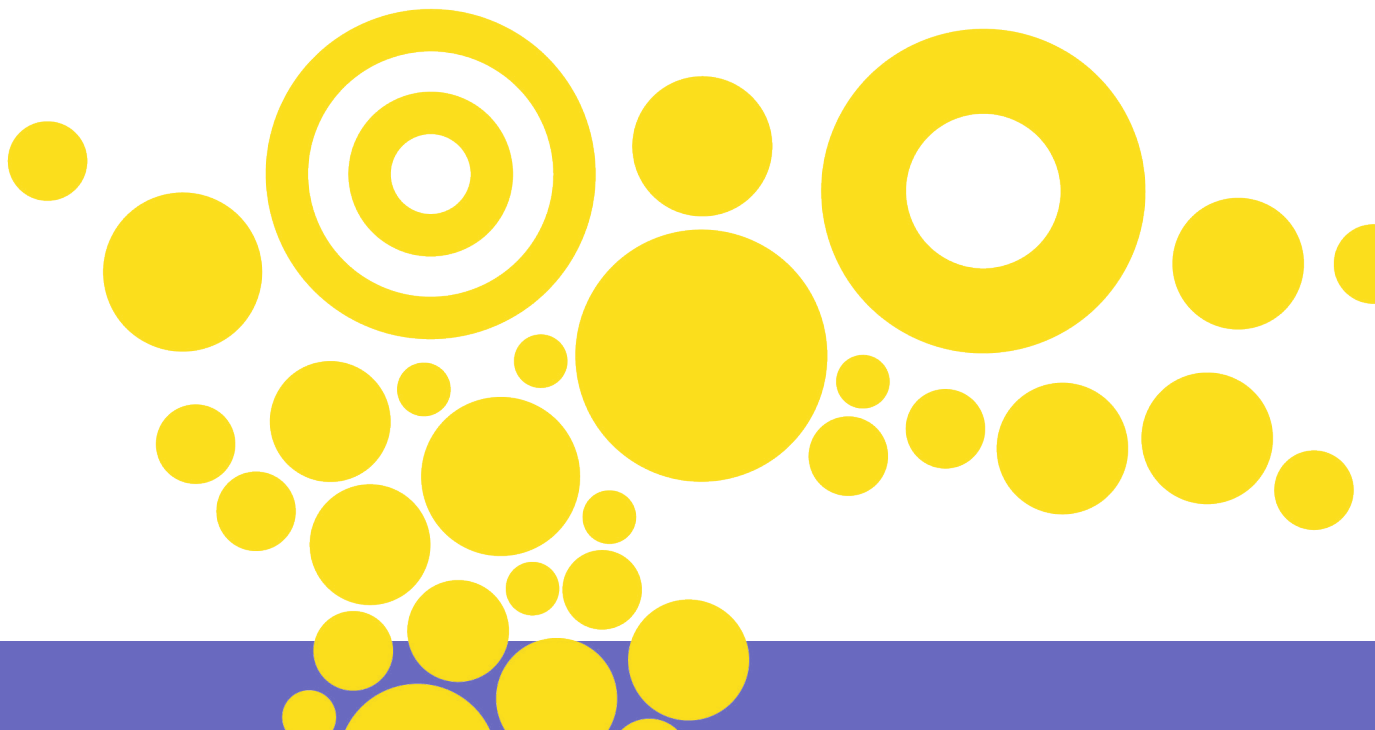

23. Оптимізація державних програм щодо підтримки підприємців

Для оптимізації Державних програм «Доступні кредити 5-7-9%» та «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%» в умовах воєнного стану Кабінет Міністрів України 14 березня 2023 р. прийняв постанову [№229](#) «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва». Прийнятими змінами продовжено надання державної фінансової підтримки бізнесу, в тому числі сільськогосподарським товаровиробникам, які отримали кредити в межах проведення посівної кампанії у 2022 році. Зокрема продовжено строк, протягом якого сільськогосподарські товаровиробники матимуть можливість отримати фінансову підтримку для посівної кампанії, в тому числі з можливістю пролонгації виданих кредитів для здійснення посівних робіт за умови погашення представниками великого та середнього агробізнесу до 25% отриманого кредиту та можливістю надання державних гарантій для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за такими кредитами. В межах програми «Доступні кредити 5-7-9%» передбачено встановлення по кредитах на інвестиційні цілі компенсаційної ставки для середніх і великих підприємств 9% річних з можливістю зменшення за умови створення нових робочих місць до 7% річних; для мікро- та малих підприємств – на рівні 7% річних з можливістю зменшення для інвестиційних кредитів до 5%. На поповнення обігового капіталу компенсаційна ставка для всіх підприємств встановлена на 9% річних для кредитів.

Державною програмою «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%» передбачено встановлення компенсаційної винагороди для середніх і великих підприємств 11% річних з можливістю зменшення за умови створення нових робочих місць до 9% річних; для мікро- та малих підприємств – 9% річних з можливістю зменшення за умови створення нових робочих місць до 7% річних. Водночас постанова передбачає скасування компенсаційних ставок за кредитами та компенсаційної винагороди за лізингом на рівні 0% річних. Також виключено фінансування з метою запобігання та подолання наслідків пандемії COVID-19, зокрема рефінансування таких кредитів.

Набрання чинності: 17.03.2023 р.

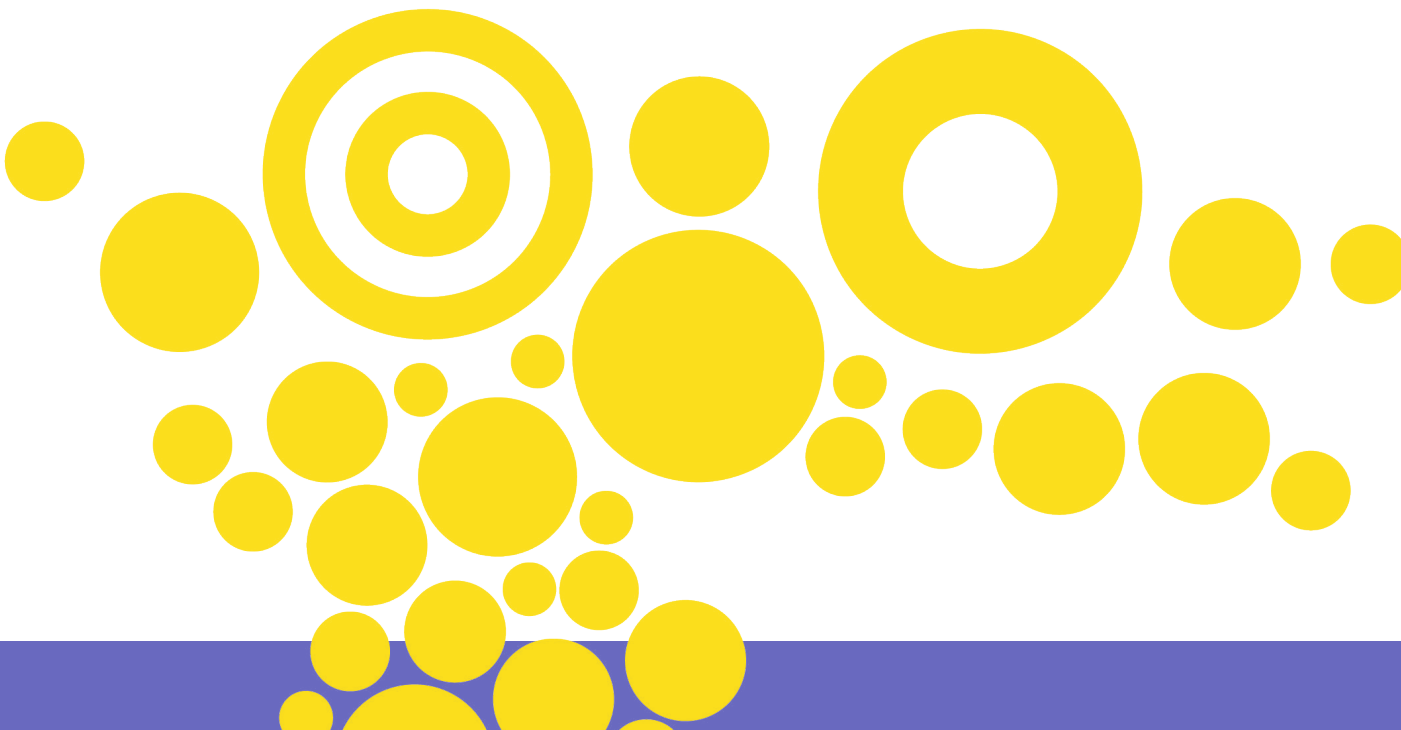

24. Про віднесення посад в органах місцевого самоврядування до відповідних категорій посад в органах місцевого самоврядування

Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 17.03.2023 року [№ 229-р](#) ухвалив віднесення посад у сільських та селищних радах до певних категорій:

- першого заступника селищного, сільського голови до п'ятої категорії посад в органах місцевого самоврядування;
- керівника департаменту, управління, відділу, іншого структурного підрозділу виконавчого комітету селищних, сільських рад до шостої категорії посад в органах місцевого самоврядування;
- керівника департаменту, управління, відділу, іншого виконавчого органу селищних, сільських рад до шостої категорії посад в органах місцевого самоврядування;
- керівника управління, відділу, іншого структурного підрозділу у складі департаменту виконавчого органу (крім виконавчого комітету) селищних, сільських рад до шостої категорії посад в органах місцевого самоврядування;
- керівника відділу, іншого структурного підрозділу у складі управління виконавчого органу (крім виконавчого комітету) селищних, сільських рад до шостої категорії посад в органах місцевого самоврядування;
- керівника відділу, іншого структурного підрозділу управління у складі департаменту виконавчого органу (крім виконавчого комітету) селищних, сільських рад до шостої категорії посад в органах місцевого самоврядування.

Набрання чинності: 17.03.2023 р.

25. Врегулювання питань казначейського обслуговування на тимчасово окупованих територіях і територіях, де ведуться бойові дії

14 березня 2023 року Уряд прийняв постанову [№230](#), якою вніс зміни до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану. Зміни врегульовують проблемні питання, що виникають під час казначейського обслуговування бюджетних коштів у період дії воєнного стану, шляхом розширення переліку платежів за видатками загального та спеціального фондів місцевих бюджетів, що здійснюються за другою чергою; визначення особливостей підписання планових документів, що застосовуються в бюджетному процесі, та змін до них; спрощення вимог до подання розпорядниками (одержувачами) окремих документів до органів Казначейства; встановлення порядку складання та подання звітності розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих, і не здійснюють свою діяльність у штатному режимі.

Набрання чинності: 17.03.2023 р.

26. Внесено зміни до Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році

17 березня 2023 року Уряд ухвалив постанову [№ 232](#), якою вніс зміни до Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 р. [№ 1464](#).

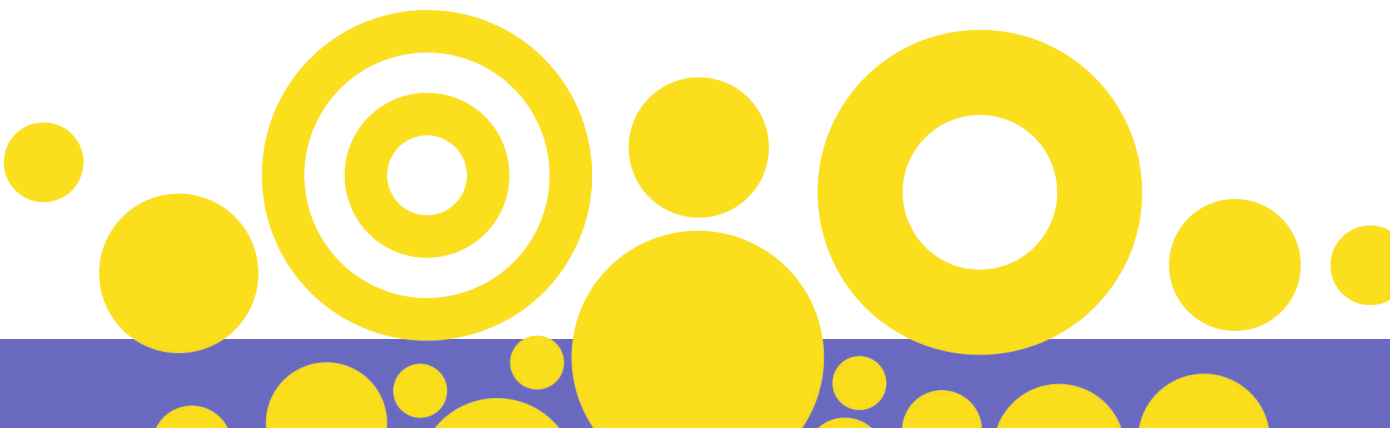
Змінами зокрема передбачено, що до запланованої та фактичної вартості медичних послуг із первинної медичної допомоги, що надаються за договорами про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, які укладені з надавачами медичних послуг, місця надання медичних послуг яких станом на 28.02.2023 р. розташовані на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України згідно з переліком територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, визначеним Мінреінтеграції України, застосовується коефіцієнт «0».

Також уточнено порядок розрахунку глобальної ставки на місяць, за якою визначається тариф за пакетом медичних послуг «Забезпечення збереження кадрового потенціалу для надання медичної допомоги населенню, яке перебуває на тимчасово окупованій території».

Уточнено критерії визначення фактичної вартості за пакетом медичних послуг «Забезпечення збереження кадрового потенціалу для надання медичної допомоги населенню, яке перебуває на тимчасово окупованій території» за місяць, що надаються за кожним договором.

Національна служба здоров'я має забезпечити до 01 червня 2023 року актуалізацію адрес місць надання медичних послуг, зазначених у договорах про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій із надавачами медичних послуг, що надають первинну медичну допомогу.

Набрання чинності: 22.03.2023 р.; застосовується з 01.03.2023 р.

27. Зміни в законодавстві з питань надання соціальних послуг суб'єктами ринку праці

17 березня 2023 року Уряд прийняв постанову [№237](#), якою затвердив Порядок надання соціальних послуг суб'єктам ринку праці кар'єрними радниками, спеціалізованими кар'єрними радниками, консультантами по роботі з роботодавцями. Порядком зокрема вписані правові підстави надання кожної з соціальних послуг, функції адміністратора, кар'єрного радника, спеціалізованого кар'єрного радника, консультанта по роботі з роботодавцями, процедурні питання застосування активних програм на ринку праці. Визначено також, що Державний центр зайнятості щомісячно має забезпечувати проведення моніторингу результатів діяльності центрів зайнятості, ефективності їх роботи та оприлюднення відповідних результатів, зокрема на власному офіційному веб-сайті. Також передбачено, що в період дії воєнного стану такий моніторинг не здійснюється.

Набрання чинності: 24.03.2023 р.

28. Змінено Порядок призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності ветеранів війни

17 березня 2023 року Уряд прийняв постанову [№ 239](#). Документом затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до [Закону](#) України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Згідно з Порядком, головним розпорядником бюджетних коштів і відповідальним виконавцем бюджетної програми є Міністерство ветеранів. Бюджетні кошти розподіляє Міністерство ветеранів у межах бюджетних призначень на підставі рішень відповідної міжвідомчої комісії.

Також у новій редакції затверджено [Порядок](#) призначення та виплати одноразової грошової допомоги. Тепер заяву на призначення одноразової грошової допомоги до Міністерства ветеранів можна подавати не лише у паперовій, а й в електронній формі, зокрема через ЦНАПи. Окрім цього, документи на призначення одноразової грошової допомоги можна не подавати, якщо необхідні дані є у володінні Міністерства ветеранів; містяться у відповідних реєстрах і їх можна отримати шляхом доступу до них або в автоматичному режимі шляхом електронної інформаційної взаємодії.

До членів сімей загиблих, померлих (тих, що пропали безвісти) осіб, належать:

- утриманці загиблого або особи, що пропала безвісти, яким у зв'язку з цим виплачується пенсія;
- батьки;
- один із подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;
- діти, які не мають (не мали) своїх сімей;
- діти, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;
- діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти.

У документі наведено зразки заяв про призначення одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті); призначення одноразової грошової допомоги у зв'язку з встановленням інвалідності; перерахування коштів для виплати одноразової грошової допомоги.

Набрання чинності: 21.03.2023 р.

29. Втратили чинність деякі нормативно-правові акти

Кабінет Міністрів 17 березня 2023 своєю постановою [№ 242](#) визнав такими, що втратили чинність, деякі акти Уряду, які стосуються функціонування спеціальних (вільних) економічних зон і територій зі спеціальним режимом інвестиційної діяльності; визначення пріоритетних видів економічної діяльності тощо.

Набрання чинності: 25.03.2023 р.

30. Доходи військовослужбовців не оподатковуватимуть військовим збором

Постановою від 17 березня 2023 року за [№ 244](#) Кабінет Міністрів вніс зміни до Постанови від 30 грудня 2015 року [№ 1161](#).

У новій редакції постанови визначено підстави для застосування пільги з оподаткування військовим збором грошового забезпечення осіб, які беруть безпосередню участь у бойових діях або здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки та оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації. А саме витягів із наказів (копій наказів) командирів (начальників) про виплату додаткової винагороди, що передбачена законодавством для осіб, які беруть безпосередню участь у зазначених заходах. Йдеться про оподаткування доходів військовими частинами, а не роботодавцями.

Набрання чинності: 24.03.2023 р.

31. Особи з числа ВПО, які перебувають у складних життєвих обставинах, можуть отримати соціальні послуги в рамках експериментального проекту

Постановою Уряду від 21 березня 2023 року [№ 248](#) затверджено Порядок реалізації експериментального проекту з надання в закладах охорони здоров'я, які належать до сфери управління Міністерства соціальної політики, окремих соціальних послуг деяким категоріям осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах. Під час реалізації експериментального проекту особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, на базі Спеціалізованого Трускавецького санаторію «Батьківщина» та Спеціалізованого Миргородського санаторію «Слава» будуть безкоштовно надавати такі соціальні послуги:

- надання притулку (тривалість надання послуги одній особі – не більше, ніж шість місяців);
- підтримане проживання;
- догляд стаціонарний.

Крім того, може надаватися послуга соціальної адаптації. Оплачуватиме надані соціальні послуги Національна соціальна сервісна служба України – за рахунок бюджетних коштів.

Право на безкоштовне проживання та отримання соціальних послуг у межах реалізації експериментального проекту мають особи похилого віку, особи з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися з територій, де ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих російською федерацією, в тому числі під час обов'язкової евакуації, або житло яких зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження, та інформація про яке підтверджується відомостями Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.

Набрання чинності: 23.03.2023 р., строк реалізації – з 1 січня 2023 р. по 31 грудня 2024 р.

32. Розширено перелік категорій громадян, які мають право на отримання ваучера на навчання

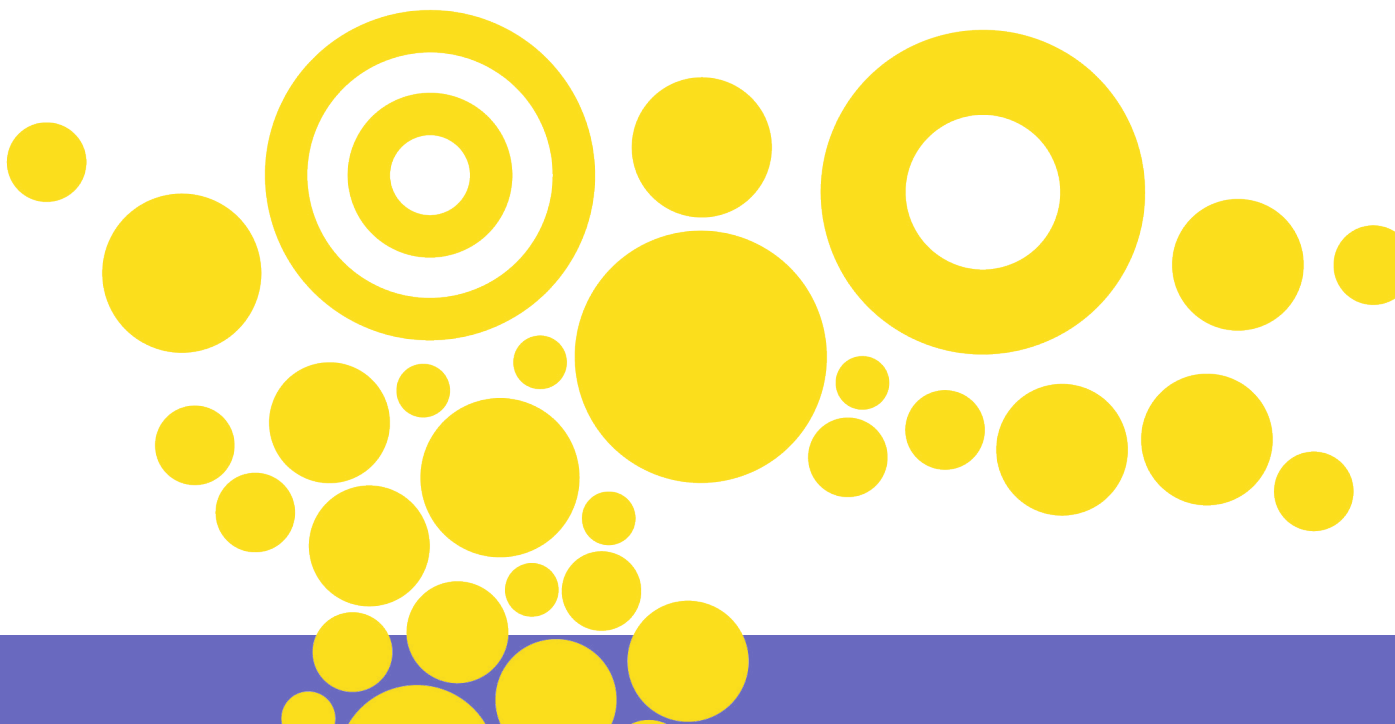
Постановою від 21 березня 2023 за № 249 Уряд вніс зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 р. № 207 «Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці».

Зміни передбачають, що певні категорії осіб у разі наявності відповідних рекомендацій в індивідуальному реабілітаційному плані, незалежно від встановлення їм інвалідності можуть отримати в центрі зайнятості ваучер на навчання. Це наступні категорії громадян:

- особи з інвалідністю за відсутності підходящої роботи;
- захисниці та захисники, звільнені з військової служби після участі в бойових діях до досягнення ними встановленого [статтею 26](#) Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» пенсійного віку та за умови звернення протягом трьох років із дня звільнення;
- особи, які в період воєнного стану в Україні під час служби, трудової та іншої діяльності, проживання на відповідній території отримали поранення, контузію, каліцтво або захворювання внаслідок військової агресії, перебуваючи безпосередньо в районах проведення воєнних (бойових) дій та в період здійснення воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам.

Ваучер — це документ, що дає право на перепідготовку за робітничою професією, навчання для здобуття ступеня магістра, спеціалізацію та підвищення кваліфікації в закладах освіти або в роботодавця. Щоби вказані категорії осіб, які мають професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту, могли отримати ваучер на навчання, необхідно, щоб вони не були зареєстровані як безробітні, не отримували ваучер раніше, не проходили протягом останніх трьох років перепідготовку коштом Фонду державного соціального страхування на випадок безробіття. Подання заяви до центру зайнятості передбачено особисто в паперовій або в електронній формі.

Набрання чинності: 25.03.2023 р.

33. Внесено зміни до Переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів

21 березня 2023 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову [№ 250](#), якою вніс зміни до переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 р. № 1172. Відповідно до цих змін, для одержання виконавчого напису не подаються:

- документ, що підтверджує факт неперерахування дивідендів Центральному депозитарію цінних паперів на рахунок, відкритий у Розрахунковому центрі з обслуговування договорів на фінансових ринках;
- засвідчена стягувачем копія письмової вимоги про усунення порушення, що спричинило невиконання дивідендів, яка була надіслана боржнику;
- оригінали розрахункового документа про надання послуг поштового зв'язку та опису вкладення, які підтверджують надсилання боржнику письмової вимоги про усунення порушення, що спричинило невиконання дивідендів.

У новій редакції викладено [підпункт «д» пункту 13](#) цього Переліку, відповідно до якої подається документ, виданий депозитарною установою, що підтверджує факт неперерахування дивідендів через депозитарну систему України.

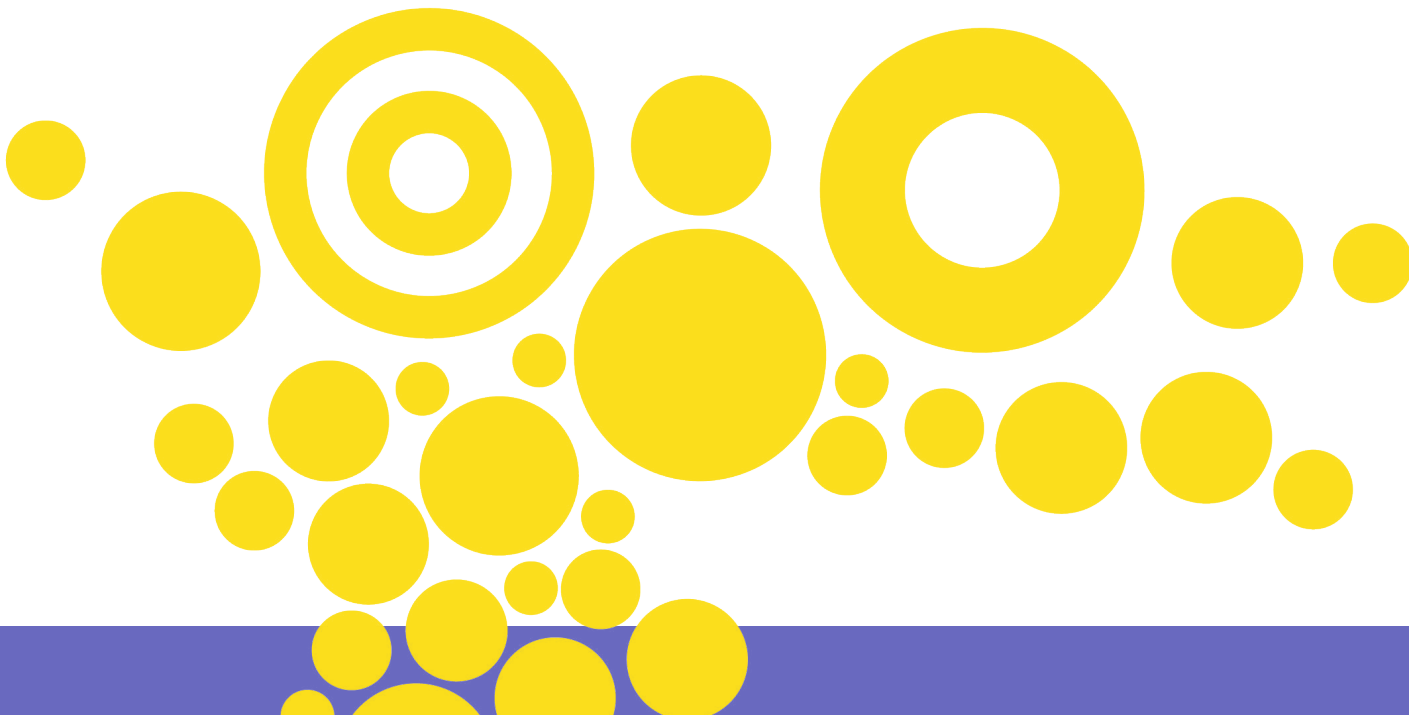
Набрання чинності: 24.03.2023 р.

34. Продовжено дію фіксованих цін на електричну енергію для побутових споживачів

Кабінет Міністрів України своєю постановою від 24 березня 2023 року за [№ 262](#) вніс зміни до постанови КМУ від 5.06.2019 №483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії».

Постановою передбачено, що ціни на електричну електроенергію для населення залишаються без змін до 30 квітня 2023 року та становлять 1,44 грн/кВт-год і 1,68 грн/кВт-год залежно від обсягу споживання.

Набрання чинності: 28.03.2023 р.

35. Затверджено Порядок професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних

Постановою від 24 березня 2023 року Кабінет Міністрів України [№ 264](#) затвердив Порядок професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних.

Новий порядок передбачає професійне навчання зареєстрованих безробітних за принципом «гроші ходять за людиною». Зарахування до закладів освіти та навчання в них, а також забезпечення місцем проживання здійснюватиметься на підставі сертифіката на навчання та сертифіката на проживання в період навчання. Крім того, передбачено, що безробітний матиме можливість вибирати місце навчання у роботодавця безпосередньо на робочому місці за індивідуальною формою навчання або шляхом стажування. Ще одним нововведенням стало те, що роботодавцям надано можливість здійснювати попередній відбір безробітних, які виявили бажання пройти професійне навчання на робочому місці або навчатися за дуальною формою, перед отриманням ними сертифікатів на навчання.

Набрання чинності: 29.03.2023 р.

36. Деякі питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, а також членів їхніх сімей

Постановами Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 року [№ 265](#) та [№ 266](#) визначено, що структурні підрозділи з питань соціального захисту населення обласних і Київської міської державних адміністрацій (військових адміністрацій) подають Міністерству у справах ветеранів інформацію про потребу в наданні грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей учасників бойових дій на території інших держав, зазначених в абзаці першому пункту 1 статті 10 [Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»](#), осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних із перебуванням у цих державах.

- Станом на 1 червня 2023 р. — для сімей учасників бойових дій на території інших держав, осіб з інвалідністю I-II груп з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних із перебуванням у цих державах, яким було призначено грошову компенсацію до 24 лютого 2022 р. на територіях, включених до переліку територій, де ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією, та не виплачено, і які після цієї дати перемістилися із зазначених територій, за місцем їхнього перебування на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб — до 15 червня 2023 р.;
- станом на 1 березня 2023 р. — щодо членів сімей осіб, які загинули (пропали безвісти), померли, та осіб з інвалідністю — до 25 березня 2023 р.;
- станом на 1 червня 2023 р. — щодо членів сімей осіб, які загинули (пропали безвісти), померли, та осіб з інвалідністю, яким було призначено грошову компенсацію до 24 лютого 2022 р. на територіях, включених до переліку територій, де ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, та не виплачено, і які після цієї дати перемістилися із зазначених територій, за місцем їхнього перебування на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб — до 15 червня 2023 р.

Міністерство у справах ветеранів у межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених на 2023 рік, розподіляє субвенції на підставі інформації, наданої органами соціального захисту населення.

Набрання чинності: 28.03.2023 р.

37. Внесено зміни до Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2023 року за [№ 271](#) внесено зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 8 травня 1993 р. № 340 «Про затвердження Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами» та від 3 березня 2022 р. № 184 «Деякі питання допуску водіїв до керування транспортними засобами», які передбачають зокрема, що в період воєнного стану та протягом шести місяців із дня його припинення або скасування особи рядового та молодшого начальницького складу служби цивільного захисту мають право на керування транспортними засобами, обладнаними спеціальними звуковими і світловими сигналами або призначеними для перевезення небезпечних вантажів, після проходження спеціальної підготовки і стажування протягом одного місяця.

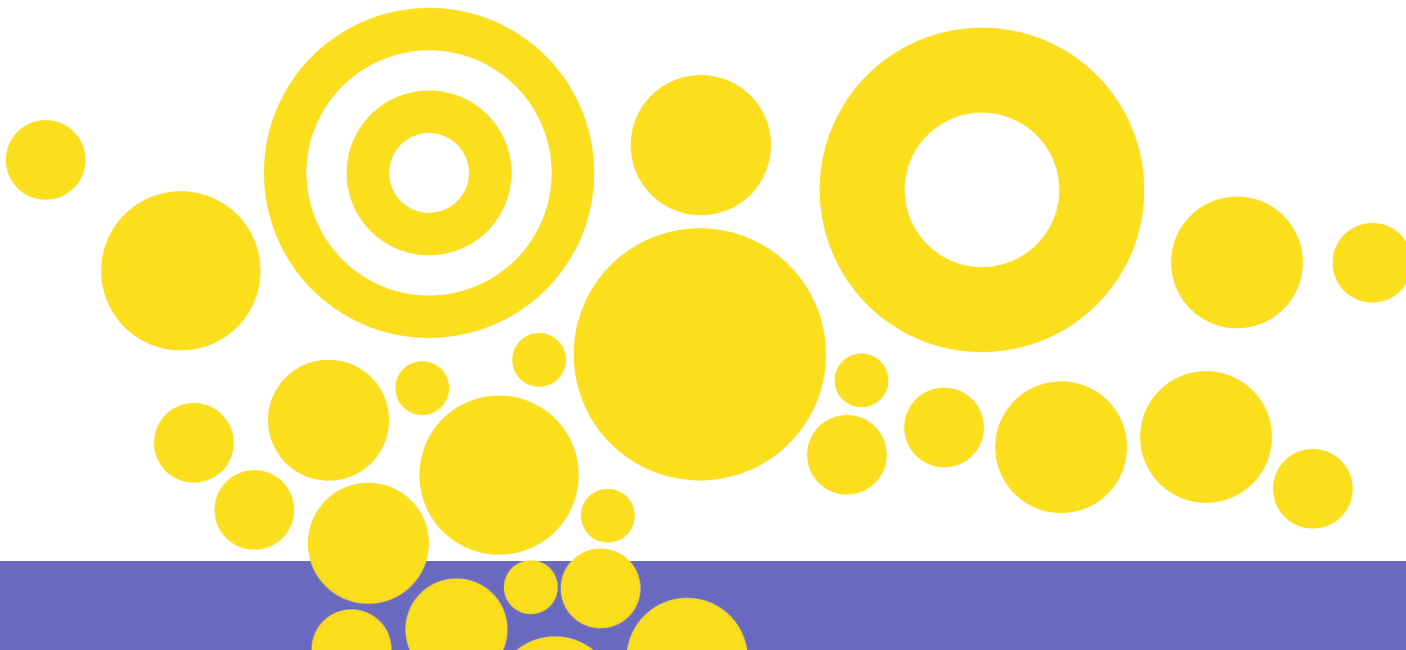
Набрання чинності: 31.03.2023 р.

38. Уточнено перелік територій, де аптечні заклади можуть не застосовувати положення договорів про реімбурсацію щодо внесення інформації до електронної системи охорони здоров'я

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 року [№ 267](#), аптечні заклади, розташовані на територіях, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, у разі відсутності технічної можливості вносити інформацію до електронної системи охорони здоров'я положення договорів про реімбурсацію щодо внесення інформації до електронної системи охорони здоров'я не застосовуються.

Також цією Постановою внесено зміни до постанови № 351 від 23.03.2022, згідно з якими Міністерство охорони здоров'я з метою забезпечення захисту інформації, що обробляється в електронній системі охорони здоров'я, та за запитами Служби безпеки, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, обласних, Київської міської, районних військових адміністрацій може приймати рішення щодо зупинення доступу користувачів електронної системи охорони здоров'я, які розташовані на територіях, включених до переліку територій, де ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Набрання чинності: 29.03.2023 р.

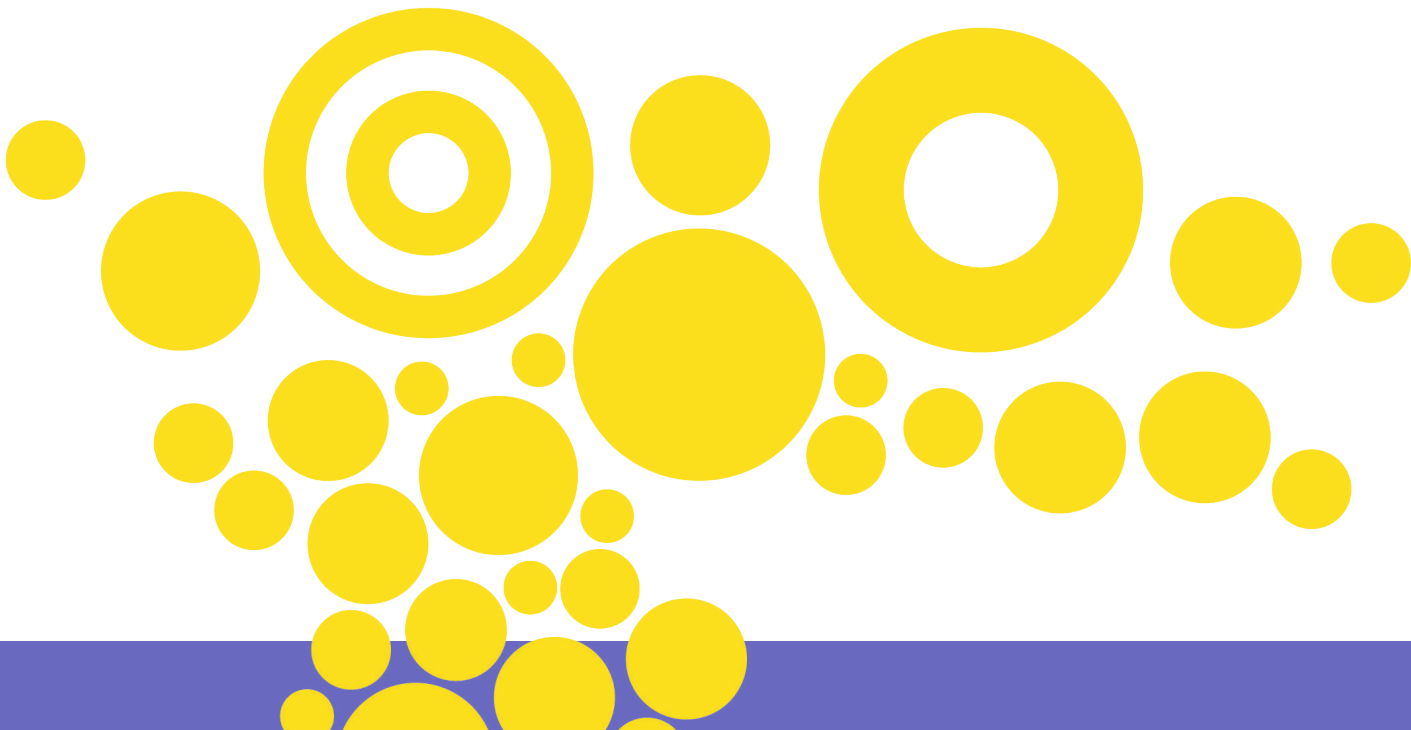
39. Про заходи щодо підвищення обороноздатності держави в період воєнного стану

30 березня 2023 року Уряд прийняв постанову [№ 285](#). Відповідно до положень цього акту, Міністерство оборони фінансує заходи з будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, що здійснюють обласні військові адміністрації, які зобов'язані:

- забезпечити будівництво військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд з урахуванням вимог законодавства України;
- надати обґрунтовані пропозиції щодо збільшення фінансування для будівництва;
- контролювати якість будівництва та цільове використання бюджетних коштів;
- передавати побудовані військові інженерно-технічні та фортифікаційні споруди військовому командуванню, визначеному Міністерством оборони.

Визначати, які саме оборонні споруди слід будувати, буде командувач відповідних угруповань військ (сил).

Набрання чинності: 01.04.2023 р.

Укази Президента України

1. Утворено військові адміністрації населених пунктів у Луганській області

Указом Президента України [№ 181/2023](#) на базі військово-цивільних адміністрацій населених пунктів Луганської області утворено такі військові адміністрації населених пунктів:

- Гірську міську військову адміністрацію Северодонецького району Луганської області;
- Попаснянську міську військову адміністрацію Северодонецького району Луганської області;
- Северодонецьку міську військову адміністрацію Северодонецького району Луганської області.

Повноваження відповідних військово-цивільних адміністрацій населених пунктів припиняються з дня початку здійснення відповідною військовою адміністрацією своїх повноважень.

Набрання чинності: 28.03.2023 р.

2. Затверджено Положення про почесні відзнаку «Місто-герой України»

Указом Президента України [№ 171/2023](#) від 21 березня 2023 року затверджено Положення про почесну відзнаку «Місто-герой України» та малюнок почесної відзнаки «Місто-герой України».

Відзнаку встановлено для вшанування подвигу, масового героїзму та стійкості громадян, виявлених у захисті своїх міст під час відсічі збройної агресії іншої держави (держав) проти України.

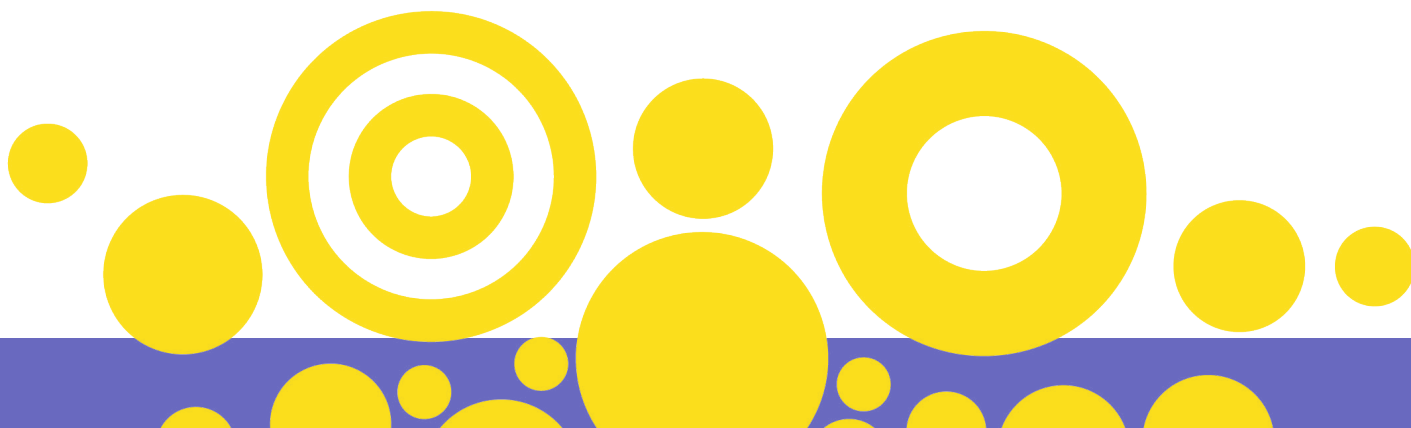
Присвоюється почесна відзнака Указом Президента України. Подання про присвоєння почесної відзнаки на розгляд Президентіві вносять Кабінет Міністрів України та обласні державні адміністрації.

Набрання чинності: 23.03.2023 р.

3. Україна вийшла з пенсійної угоди з країнами-учасницями Співдружності Незалежних Держав

17 березня 2023 року Президент України підписав [Указ № 158/2023](#) про вихід України з Угоди про порядок пенсійного забезпечення та державного страхування співробітників органів внутрішніх справ держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, учиненої 24 грудня 1993 року.

Набрання чинності: 31.03.2023 р.

Накази міністерств

1. Оновлено перелік тимчасово окупованих територій і територій бойових дій

Наказами Мінреінтеграції від 06.03.2023 р. [№ 80](#) та від 09.03.2023 р. [№ 84](#) внесено зміни до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією. До оновленого переліку територій можливих та активних бойових дій увійшли населені пункти в Дніпропетровській, Донецькій, Миколаївській, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській, Запорізькій і Луганській областях.

Набрання чинності: 10.03.2023 р.

2. Затверджено Порядки прийому на навчання для здобуття фахової передвищої та вищої освіти в 2023 році

28 березня 2023 року в Міністерстві юстиції України зареєстровано Порядки прийому на навчання для здобуття фахової передвищої та вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2023 року [№ 277](#) «Про затвердження Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти в 2023 році» – за № 518/39574; наказ Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2023 року [№ 276](#) «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році» – за № 519/39575.

Ключовим інструментом вступної кампанії 2023 року стає особистий електронний кабінет вступника, що надає можливість швидко і зручно для вступника місці та у прийнятний час, в дистанційному режимі внести необхідні дані для подання заяв як на вступні випробування в закладі освіти, так і на участь у конкурсному відборі.

Для підтвердження вибору місця навчання достатньо буде визначитися в особистому електронному кабінеті вступника.

Для здобуття фахової передвищої освіти за кошти державного або місцевого бюджету вступники складатимуть творчий конкурс (для визначеного переліку спеціальностей) або співбесіду з одного або двох предметів. Для тих, хто планує навчатися за кошти фізичних або юридичних осіб, передбачено вступ на підставі розгляду мотиваційних листів.

Майбутні молодші бакалаври та бакалаври (магістри медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямування) складатимуть творчий конкурс на мистецькі та спортивні спеціальності, національний мультипредметний тест (НМТ) – на всі інші спеціальності.

Вступників до магістратури зараховуватимуть за результатами єдиного вступного іспиту (ЄВІ), єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) або фахового іспиту в закладі освіти для вступу на інші спеціальності.

Збережено всі пільги та пільгові категорії, що передбачені законами, зокрема для жителів тимчасово окупованих територій. Вступники, які зареєстровані та перебувають на ТОТ, зможуть пройти процедури вступної кампанії дистанційно та укласти договір про навчання упродовж трьох місяців після початку навчання.

Застосування пільг для жителів із територій активних бойових дій (територій можливих бойових дій) буде визначено у травні 2023 року з урахуванням розвитку воєнно-політичної ситуації в Україні.

3. Діють оновлені Правила проставлення апостиля на офіційних документах, призначених для використання на території інших держав

Міністерство закордонних справ України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство фінансів України та Міністерство юстиції України затвердили Правила проставлення апостиля на офіційних документах, призначених для використання на території інших держав. Відповідний [наказ](#) був прийнятий 17 березня 2023 року за № 125/209/293/139/999/5.

Ці Правила регулюють порядок проставлення спеціальної відмітки «Apostille» (Convention de la Haye du 5 octobre 1961)» (далі – апостиль) на офіційних документах, які були складені на території України, яким відповідно до [статті 5](#) Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (далі – Конвенція), засвідчуються справжність підпису, якість, в якій виступала особа, що підписала документ, і у відповідному випадку – автентичність відбитка печатки або штампа, яким скріплений документ. Оригінали офіційних документів, виданих установами колишніх союзних республік у складі СРСР, окрім документів про освіту та вчені звання, виданих УРСР, не можуть бути прийняті на території України для проставлення апостиля.

Апостиль проставляється:

- на офіційних документах, що виходять від судів України;
- на офіційних документах, що виходять від органів юстиції, державних архівних установ, органів виконання покарань та пробації;
- на офіційних документах, виданих Міністерством освіти і науки України, центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів через Міністра освіти і науки України, їх територіальними органами, закладами освіти, підприємствами, установами і організаціями, які надають послуги у сфері освіти і науки або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг;
- на офіційних документах, оформлених державними і приватними нотаріусами;
- на офіційних свідоцтвах, виконаних на документах, підписаних особами у їхній приватній якості, таких як офіційні свідоцтва про реєстрацію документа або факту, який існував на певну дату, та офіційних і нотаріальних засвідченнях підписів;
- на офіційних документах, що видаються Міністерством внутрішніх справ України, його територіальними органами з надання сервісних послуг та відокремленими пунктами реєстрації кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг – акредитованого центру сертифікації ключів Міністерства внутрішніх справ України;
- на офіційних документах, що видаються Державною міграційною службою України, її територіальними органами та територіальними підрозділами, що стосуються сфери міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;
- на офіційних документах, що видаються Державною податковою службою України та її територіальними органами;
- на інших офіційних документах.

Для проставлення апостиля необхідно подати:

- оригінал документа, на якому проставляється апостиль, або його копію, засвідчену в установленому порядку;
- документ про оплату послуги з проставлення апостиля або документ, що підтверджує право на звільнення від сплати, чи його копію, засвідчену в установленому порядку;
- заяву від особи, яка подає такі документи.

Набрання чинності: 23.03.2023 р.

Постанова Правління Пенсійного фонду України

Затверджено Порядок надсилання розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій у разі невиконання роботодавцем нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю

10 березня 2023 року [постановою правління Пенсійного фонду України № 14-1](#) та наказом Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю № 17 затверджено Порядок надсилання розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій, що підлягають сплаті у зв'язку з невиконанням нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю за попередній рік. Розрахунок надсилається у формі електронного документа Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю за формою, наведеною у додатку.

Створені Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю оригінали розрахунків передаються Пенсійному фонду України з дотриманням вимог Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», «Про публічні електронні реєстри», «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», інших нормативно-правових актів.

Пенсійний фонд України надсилає розрахунки через електронні кабінети підприємств, установ та організацій, фізичних осіб, які використовують найману працю, на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України протягом п'яти календарних днів з дня їх одержання від Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю. Інформацію про дату і час надсилання розрахунків надає Пенсійний фонд України в електронному вигляді у формі квитанцій протягом трьох робочих днів з дня їх відправки. Електронна інформаційна взаємодія, відповідно до цього Порядку, здійснюється з використанням електронних інформаційних ресурсів Пенсійного фонду України та Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю засобами системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта».

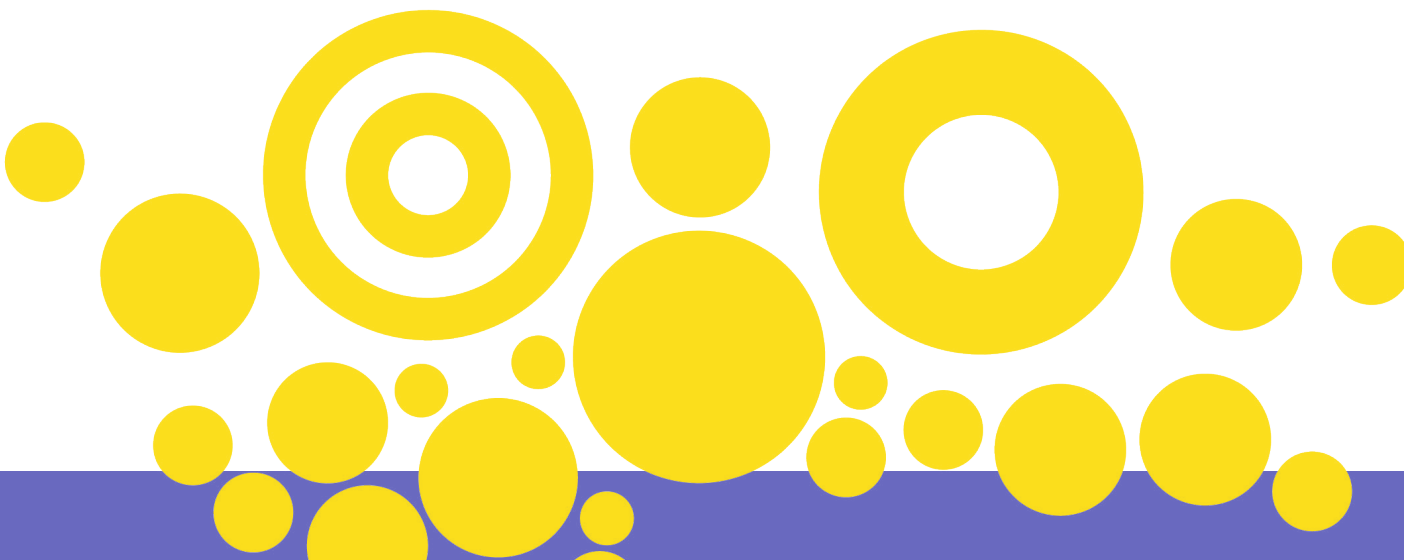
Набрання чинності: 17.03.2023 р.

Довідкова інформація

Українці можуть користуватися електронним судовим рішенням.

У березні 2023 року з'явилася можливість отримати в застосунку Дія електронне судове рішення з кваліфікованим електронним підписом суддів. Про це повідомила [прес-служба](#) Міністерства цифрової трансформації України. Документ має таку саму юридичну силу, як і його паперовий аналог.

У застосунку Дія українці також можуть отримувати сповіщення про призначені судові засідання, в яких вони є учасниками справи.

Ця публікація стала можливою в рамках програми «Єднання заради дії», що впроваджується IREX разом з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Стабілізуєшвен суппорт сервісез» та за підтримки Державного департаменту США.

Якщо у вас виникли питання, або ви бажаєте отримати фахову консультацію, будь ласка, зв'яжіться з нами.

Якщо ви хочете з нами зв'язатися,

✉ пишіть нам на пошту via@radnyk.org

Більше інформації на сайті yednanniazaradyii.org.ua

